

OBSAH

ÚVOD	7
1 OTEVŘENÝ DISKURZ O POSTAVENÍ MATEŘSKÝCH ŠKOL	9
2 PROFESIONALIZACE UČITELE/KY MATEŘSKÉ ŠKOLY	12
2.1 Vysokoškolské vzdělání – legitimita teorie	14
2.2 Vysokoškolské vzdělání – význam univerzity	17
Závěr kapitoly	20
3 UČITEL MATEŘSKÉ ŠKOLY A JEHO POSTAVENÍ VE ŠKOLSKÉM SYSTÉMU	21
3.2 Videostudie a možnosti jejich uplatnění v předškolní pedagogice	22
3.3 Videozáznam jako prostředek vzdělávání (budoucích) učitelů	25
3.4 Videostudie jako výzkumný nástroj poznání interakcí učitele v mateřské škole	27
3.5 Mikroanalýzy interakčních a edukačních situací v mateřské škole	28
3.6 Otázky učitele/ky v mateřské škole	32
3.6 Komunikační podněty dítěte	35
Závěr kapitoly	36
4 JAK UČITELÉ/KY MATEŘSKÝCH ŠKOL VNÍMAJÍ EDUKAČNÍ REALITU	37
4.1 Jak ovlivňuje vnímání učitele mateřské školy jeho jednání s dětmi	37
4.2 Profesionalita učitele mateřské školy	39
4.3 Profesní vidění jako výzkumný problém	39
Závěr kapitoly	47
5 VÝZNAM ROZVÍJENÍ GRAMOTNOSTI DĚTÍ (NEJEN) V PREPRIMÁRNÍM VZDĚLÁVÁNÍ	49
5.1 Rozvoj gramotnosti v centru pozornosti učící se společnosti	50
5.2 Změny v charakteru čtení pod vlivem IKT	51
5.3 Priority rozvoje gramotnosti v předškolním věku	53
5.4 Doladování rozvoje gramotnosti v předškolním věku	54
5.5 Směřování rozvoje počáteční gramotnosti (ne)jen na Slovensku	55
Závěr kapitoly	56
6 UČITEL/KA JAKO INICIÁTOR ROZVOJE PROŽITKU, ZKUŠENOSTI A TVŮRIVOSTI V MATEŘSKÉ ŠKOLE	58
6.1 Dětské vnímání světa a pedagogický konstruktivismus	58
6.2 Prožitkové učení	59
6.3 Hra v roli jako forma prožitku, zkušenosti a tvořivosti	60
6.4 Případová studie – dva příklady deskriptivní analýzy	62
6.4.1 Metodologie analýzy	62
6.4.2 První případ: výukový celek Šla Nanynka do zelí	62
6.4.3 Druhý případ: výukový celek Pec nám spadla	68
Závěr kapitoly	73
7 PODPORA PROFESIONALIZACE UČITELŮ MATEŘSKÝCH ŠKOL PROSTŘEDNICTVÍM APLIKACE NOVÉHO MODELU PRAXÍ	74
7.1 Status fakultní mateřská škola	74
7.1.1 Univerzitní mateřská škola Qočna	75
7.1.2 Mateřská škola Otrokovice	75
7.2 Model praxeologické přípravy budoucího učitele mateřské školy na FHS UTB ve Zlíně	76
7.2.1 Formy pedagogických praxí	76
7.3 Deník učitele mateřské školy – výzkumná zjištění	78
7.3.1 Metodologie výzkumu	79
7.3.2 Analýza vybraných zjištění	79
Závěr kapitoly	81

8	PROMĚNY KURIKUL PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ DO TŘÍ LET SITUACE V ČESKÉ REPUBLICE A V EVROPĚ.....	82
8.1	Vzdělávání dětí do tří let v České republice	82
8.2	Péče a vzdělávání dětí mladších tří let v Evropě.....	84
8.3	Vzdělávání dětí do tří let v kurikulárních dokumentech	85
8.4	Příklad dobré praxe: Vzdělávání dětí do tří let ve Spojeném království	86
8.4.1	Vzdělávací systém britského školství v kontextu kurikulární reformy	87
8.4.2	Kurikulární dokument pro předškolní vzdělávání v UK.....	88
	Závěr kapitoly	91
9	IMPLEMENTACE REFORMY KURIKULA NA SLOVENSKU – AKTUÁLNÍ VÝZVA PRO PŘÍPRAVU UČITELŮ.....	92
9.1	Celkový kontext slovenské reformy kurikula	93
9.2	Specifika kurikulárních proměn na preprimárním stupni vzdělávání	94
9.3	Externí hodnocení slovenské reformy z roku 2008	96
9.4	Nový státní vzdělávací program ISCED 0 z roku 2015.....	97
9.5	Stanoviska učitelek mateřských škol.....	99
	Závěr kapitoly	100
	SUMMARY	101
	LITERATURA	103
	JMENNÝ REJSTŘÍK.....	111
	VĚCNÝ REJSTŘÍK	113
	AUTORKY	115